

Alie van der Heide-Steenge en Jitske Lageveen

NVDA-Expertgroep Seks-Soa

‘Wat ik vooral belangrijk vind, is dat dit interview ertoe bijdraagt dat meer doktersassistenten soa-sprekuren gaan draaien.’ Dat was de opening van het interview dat De Doktersassistent twee jaar geleden hield met Alie van der Heide-Steenge – en haar doel werd bereikt.

TEKST EN FOTO'S: HUGO PINKSTERBOER

Er volgden niet minder dan zestig reacties. Begin 2016 ging de door Alie geïnitieerde NVDA-Expertgroep Seks-Soa voor doktersassistenten van start, en vanaf september is de cursus Seksuele Gezondheid van Soa Aids Nederland te volgen bij de NVDA academie. Alie praat ons met Jitske Lageveen bij over de expertgroep, de leergang en het belang van goede soa-zorg.

Alie was zeven jaar geleden een van de eerste doktersassistenten die een eigen soa-spreekuur ging houden. ‘Een van de artsen van de Academische Huisartsenpraktijk Groningen vond het wel een goed idee. “Als je weet hoe je een uitstrijkje maakt, kun je dit ook,” was het idee. Ik ben er dus zomaar ingestapt, en met veel vallen en opstaan heb ik het gered – maar een ideale start was het niet.’ Werken deed het echter wel, en uiteindelijk telde de praktijk maar liefst vier doktersassistenten die een soa-spreekuur hielden. ‘We zijn het steeds meer gaan professionaliseren. Een protocol geschreven, vragenlijsten gemaakt... Mijn grote drive was toen al dat ik wilde dat andere doktersassistenten beter beslagen ten ijs zouden kunnen komen dan ik. Een

jaar of drie terug kreeg ik de kans om zelf scholingen aan collega's te gaan geven, maar ook aan POH's, huisartsen en artsen in opleiding. Dat smaakte naar meer, ook omdat ik merkte hoe belangrijk het is. Zolang er nog praktijken zijn die je bij een positieve test een kuurtje laten afhaken en het verder nergens over hebben, en zolang mannen nog op chlamydia en gonorrhoe getest worden met een penisuitstrijk, zo lang gaan wij door met scholing en voorlichting geven. Dat is de missie van de expertgroep die we nu opgezet hebben: ervoor zorgen dat mensen bij zoveel mogelijk praktijken terecht kunnen voor kwalitatief goede soa- en sg-zorg door teams van doktersassistenten en huisartsen.’

Laagdrempelige zorg

Jitske Lageveen is een van de doktersassistenten die twee jaar geleden op het interview met Alie reageerde. ‘Het leek me meteen heel leuk om zo'n spreekuur te kunnen gaan draaien. Met mijn collega Hanneke Zonderland heb ik een scholing over soa gevolgd, en op basis van die scholing en de informatie van Alie hebben we in Heerenveen een eigen soa-spreekuur opgezet.

‘Een soa- of sg-spreekuur houden betekent dat je altijd moet bijblijven’

Wat ik merk is dat vooral jonge mensen het fijn vinden dat ze direct bij ons terecht kunnen: we zijn heel laagdrempelig, natuurlijk. Als je dan een goede anamnese kunt afnemen worden mensen opener, zodat je beter kunt inschatten welke risico's ze gelopen hebben. Hebben ze ook anale seks gehad, bijvoorbeeld? Moet de keel getest worden? Op die manier ga je veel meer de diepte in dan dat je normaal met patiënten doet. Dat is echt een verrijking van mijn vak.'

'Je kunt in die gesprekken veel aan voorlichting doen,' vult Alie aan. 'Bovendien ben je niet alleen met die patiënt bezig, maar ook met de publieke seksuele gezondheid: partnerwaarschuwing is net zo belangrijk als het oplossen van die ene soa. Als je positief getest bent, maken we een code voor je aan, waarmee je via partnerwaarschuwing.nl bedpartners zelf kunt waarschuwen, ook anoniem.'

Contactpersonen welkom

Een van de doelstellingen van de expertgroep is om te komen tot een landelijk protocol dat goedgekeurd wordt door de NVDA en de NHG. 'Dat wordt dan een basisraamwerk waar iedereen mee kan werken, en dat natuurlijk altijd aan het format van je eigen praktijk aangepast kan worden. Onze expertgroep moet voor doktersassistenten zijn wat de Seks-HAG voor huisartsen is. Een groep waar iedereen terecht kan met vragen over het opzetten van een soa-spreekuur of een spreekuur seksuele gezondheid (sg), over het afnemen van een goede anamnese, over scholing... Om dat goed te kunnen doen willen we eigenlijk in elke provincie een of twee contactpersonen voor de expertgroep hebben. Ik doe het in Groningen, Jitske en Hanneke voor Friesland, en met nog zes anderen hebben we nu zeven provincies gedekt. We zijn op zoek

naar mensen in Zeeland, Limburg, Utrecht, Overijssel en Flevoland, en dan liefst collega's die al ervaring hebben met een soa- of een sg-spreekuur. Als je bereid bent om scholingen te geven en te volgen, ook als dat betekent dat je daar vrije tijd in moet steken, ben je van harte welkom!'

De koffer in

Een van die scholingen is de leergang Spreekuur Seksuele Gezondheid in de Huisartsenpraktijk, die vanaf september bij de NVDA academie te volgen is. 'In die leergang komt alles aan bod wat je moet weten om eigen soa- en sg-consulten te kunnen doen. Daarnaast leer je voorlichting geven over anticonceptie (met de rode 'De koffer in'-koffer) en wordt er aandacht besteed aan Motivational Interviewing: dan geef je je patiënten geen kant-en-klare oplossingen, maar bied je ze het inzicht om tot hun eigen adviezen te komen. Dat werkt vaak veel beter,' vertelt Jitske. 'En dan is er naast en na die leergang nog veel meer te leren,' vult Alie aan. 'Wist je dat er aanwijzingen zijn dat het zika-virus niet alleen door muggen, maar ook door seks overgebracht kan worden? Een soa- of sg-spreekuur houden betekent dat je altijd moet bijblijven – en eigenlijk maakt dat het alleen nog maar interessanter!' ●

NVDA academie

De leergang Spreekuur Seksuele Gezondheidszorg in de Huisartsenpraktijk (een hele en vijf halve dagen) start in september. Meer informatie is te vinden op p.18 van deze *Doktersassistent* en op www.nvda.nl. Wil je meer weten over de NVDA-Expertgroep of wil je je erbij aansluiten, stuur dan een mailtje naar alie.sekssoa@ahg.umcg.nl.